

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิปัสสนาภาวนา (ป.วน.)
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

๑. ชื่อหลักสูตร

- ๑.๑ ภาษาไทย : หลักสูตรประกาศนียบัตรวิปัสสนาภาวนา
๑.๒ ภาษาอังกฤษ : Certificate in Vipassanabhavana

๒. ชื่อประกาศนียบัตร

- ๒.๑ ชื่อประกาศนียบัตรภาษาไทย
๒.๑.๑ ชื่อเต็ม : ประกาศนียบัตรวิปัสสนาภาวนา
๒.๑.๒ ชื่อย่อ : ป.วน.
๒.๒ ชื่อประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษ
๒.๑.๑ ชื่อเต็ม : Certificate in Vipassanabhavana
๒.๑.๒ ชื่อย่อ : Cert. in Vibh.

๓. ปรัชญาหลักสูตร

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นมหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งคณะสงฆ์ไทย ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงสถาปนาขึ้นเพื่อ เป็นสถานศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูงสำหรับพระภิกษุสามเณรและประชาชนทั่วไปมี กระบวนการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคฝึกปฏิบัติ ในลักษณะการบูรณาการอย่างเป็นองค์ รวมโดยมีไตรสิกขาเป็นแกน โดยสะท้อนวิธีการเรียนการสอนที่เป็นทั้งปริยัติ ปฏิบัติ และปฏิเวธ ที่สร้างให้ผู้เรียนมุ่งมั่นพัฒนาตนให้เพียบพร้อมด้วยคุณธรรมจริยธรรม มีความรู้ ความเข้าใจ เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของโลก มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา เป็นไปตามหลักคำสอน อันเป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อความดับทุกข์ ดังที่ตรัสไว้ในสติปัฏฐานสูตรว่า ”เอกายโน อภัย ภิกขเว มคโค สุตตานํ วิสุทฺธิยา โสภปริเทวนํ สมติกกมย ทุกขโทมนสฺสํ อตถกมย ญายสส อธิคมาย นิพพานสส สจฺฉิกรณตถาย ยทิทํ จตฺตารโ สติปัฏฐานา” แปลว่า “ภิกษุทั้งหลาย ทางนี้เป็นทางเดียว เพื่อความบริสุทธิ์ของเหล่าสัตว์ เพื่อล่วงโสภะและปริเทวะ เพื่อดับทุกข์ และโทมนัส เพื่อบรรลุญายธรรม เพื่อให้แจ้งซึ่งพระนิพพาน ทางนี้คือสติปัฏฐาน ๔”

เพื่อให้การสืบสานพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวในด้านการศึกษพระไตรปิฎกและวิชาการชั้นสูง รวมทั้งการพัฒนาบุคลากรทางพระพุทธศาสนาให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักการปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา มีทักษะด้านการปฏิบัติวิปัสสนาภาวนาและสามารถเผยแผ่การปฏิบัติวิปัสสนาภาวนาในสังคม

๔. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๑. เพื่อพัฒนาบุคลากรทางพระพุทธศาสนา ให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักการปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา
๒. เพื่อส่งเสริมบุคลากรทางพระพุทธศาสนา ให้มีทักษะด้านการปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา
๓. เพื่อส่งเสริมบุคลากรทางพระพุทธศาสนา ให้สามารถเผยแพร่การปฏิบัติวิปัสสนาภาวนาในสังคม

๕. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

๑. เป็นพระสงฆ์สามเณร พระภิกษุสามเณร หรือครูสอนวิชาพระพุทธศาสนาที่มีคุณวุฒินักธรรมชั้นเอก หรือธรรมศึกษาชั้นเอกหรือ
๒. เป็นคนุหัตถ์ที่สำเร็จการศึกษาประถมศึกษาชั้นเอก หรือ
๓. เป็นคนุหัตถ์ที่สำเร็จการศึกษาภาคบังคับของรัฐหรือเทียบเท่า หรือ
๔. เป็นผู้ที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรอนุมัติให้เข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษ

๖. ระยะเวลาและการลงทะเบียนเรียนการศึกษา

ระยะเวลาการศึกษาตลอดหลักสูตร ๑ ปี และภาคปฏิบัติอีก ๓ เดือนทั้งนี้ ระยะเวลาการศึกษาต้องไม่ต่ำกว่า ๒ ภาคการศึกษาปกติแต่ไม่เกิน ๔ ภาคการศึกษาปกติ

กำหนดให้ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ ๑ ไม่น้อยกว่า ๑๐ หน่วยกิต และในภาคการศึกษาที่ ๒ ไม่น้อยกว่า ๑๐ หน่วยกิต ส่วนรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียนโดยไม่นับหน่วยกิต ให้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของการจัดแผนการสอนของแต่ละแห่ง

๗. โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตร จำนวน ๒๔ หน่วยกิต ประกอบด้วย

วิชา	หน่วยกิต
๑. วิชาบังคับ	๑๘
๑.๑ บังคับทฤษฎี	๑๔
๑.๒ บังคับปฏิบัติ	๔
๒. วิชาเลือก	๖
รวมหน่วยกิต	๒๔

๗.๑ กลุ่มวิชาบังคับ จำนวน ๑๘ หน่วยกิต

วน ๐๐๑	พระไตรปิฎกศึกษา	๒ (๒-๐-๔)
วน ๐๐๒	วิปัสสนาวงศ์	๒ (๒-๐-๔)
วน ๐๐๓	วิสุทธิมรรคศึกษา	๒ (๒-๐-๔)
วน ๐๐๔	กรรมฐานในพระพุทธศาสนา	๒ (๒-๐-๔)

วน ๐๐๕	สำนักวิปัสสนาในสังคมไทย	๒ (๒-๐-๔)
วน ๐๐๖	เทคนิคการสอนวิปัสสนาภาวนา	๒ (๒-๐-๔)
วน ๐๐๗	ภาษาอังกฤษสำหรับพระวิปัสสนาจารย์	๒ (๒-๐-๔)
วก ๐๐๘	ปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา	๒ (๒-๐-๔)
วก ๐๐๙	การเตรียมฝึกสอนวิปัสสนาภาวนา	๒ (๒-๐-๔)

๗.๒ กลุ่มวิชาเลือก จำนวน ๖ หน่วยกิต

วก ๐๑๐	ปรมาัตถธรรม	๒ (๒-๐-๔)
วก ๐๑๑	ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ	๒ (๒-๐-๔)
วก ๐๑๒	เทคนิคการวัดผลปฏิบัติวิปัสสนา	๒ (๒-๐-๔)
วก ๐๑๓	ชีวิตและผลงานของพระวิปัสสนาจารย์	๒ (๒-๐-๔)
วก ๐๑๔	โศภสญาณ	๒ (๒-๐-๔)
วก ๐๑๕	การบริหารจัดการศูนย์ปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา	๒ (๒-๐-๔)
วก ๐๑๖	เทคโนโลยีทางวิปัสสนาภาวนา	๒ (๒-๐-๔)
วก ๐๑๗	การสัมมนาวิปัสสนาภาวนา	๒ (๒-๐-๔)

๘. แผนจัดการเรียนการสอน

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	หน่วยกิต
๑	วิชาบังคับ	
	วน ๐๐๑ พระไตรปิฎกศึกษา	๒
	วน ๐๐๒ วิปัสสนาวงศ์	๒
	วน ๐๐๓ วิสุทธิมรรคศึกษา	๒
	วน ๐๐๔ กรรณฐานในพระพุทธศาสนา	๒
๑	วิชาเลือก	
	เลือกเรียนจากหมวดวิชาเลือก จำนวน ๑ วิชา	๒
	รวมหน่วยกิต	๑๐
ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	หน่วยกิต
๒	วิชาบังคับ	
	วน ๐๐๕ สำนักวิปัสสนาในสังคมไทย	๒
	วน ๐๐๖ เทคนิคการสอนวิปัสสนาภาวนา	๒
	วน ๐๐๗ ภาษาอังกฤษสำหรับพระวิปัสสนาจารย์	๒

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	หน่วยกิต
	เลือกเรียนจากหมวดวิชาเลือก ๑ รายวิชา	๒
	เลือกเรียนจากหมวดวิชาเลือก ๑ รายวิชา	๒
	เลือกเรียนจากหมวดวิชาเลือก ๑ รายวิชา	๒
	รวมหน่วยกิต	๑๒
ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	หน่วยกิต
๓	วิชาบังคับ	
	วน ๐๐๘ ปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา (ปฏิบัติติดต่อกันเป็นเวลา ๓ เดือน ในวัด สำนัก หรือศูนย์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด)	๒
	วน ๐๐๙ การเตรียมฝึกสอนวิปัสสนาภาวนา	๒
	รวมหน่วยกิต	๔
	รวมหน่วยกิตทั้ง ๓ ภาคการเรียน	๒๔

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิปัสสนาภาวนา มีความรู้ความเข้าใจในหลักการปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา และสามารถเผยแพร่การปฏิบัติวิปัสสนาภาวนาในสังคม และนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้